

Dato: 28/1-10 /hado

Social- og Indenrigsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: Christina Hviid og Dan Holmgreen

Høringssvar i forbindelse med ”Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets reform)”.

Børne- og Kulturchefforeningen vil gerne sige tak for indbydelsen til at afgive høringssvar.

Overordnet vil Børne- og Kulturchefforeningen gerne kvittere for arbejdet med Barnets Reform og de intentioner, som ligger bag forslaget. Foreningen finder bl.a., at signalerne i lovgivningsoplægget omkring styrkelse af barnets retssikkerhed og tydeliggørelsen af barnets tarv er væsentlige. Det er positivt, at omdrejningspunkterne bl.a. er nærhed og omsorg, tidlig indsats og kvalitet i indsatsen. Børne- og Kulturchefforeningen kan tilslutte sig den beskrevne målsætning med reformen: ”...at understøtte børn og unges muligheder for at trives og få et godt liv, herunder at udvikle og opretholde deres personlige og faglige kompetencer samt deres sundhed og forberedelse til et godt selvstændigt voksenliv. Det er målet, at flere udsatte børn og unge gennemfører en ungdomsuddannelse, at flere oplever stabilitet i indsatsen og i deres kontakt med voksne, og at de dermed rustes til at opbygge sociale relationer, deltage i fritids- og kulturliv m.v. Det er også et mål, at udsatte børn og unges helbred og sundhed forbedres, at de i mindre udstrækning får problemer med misbrug, fejlnæring eller lign. Endelig har reformen et mål om, at udsatte børn og unges problemer opfanges tidligt, så alvoren af deres problemer mindskes ved, at man sætter tidligere ind i forløbet.” Herunder også de centrale principper om, at alle børn skal have mulighed for nære og omsorgsfulde relationer og, at barnets bedste altid skal være i centrum for indsatsen og målrettes barnets trivsel og udvikling.

Børne- og Kulturchefforeningen bemærker også, at Barnets Reform lægger op til afbureaukratiseringer. Dette kan vi kun støtte. Forslaget indeholder også en del øgede krav til den kommunale sagsbehandling og dermed det børne- socialfaglige arbejde i de enkelte kommuner. Det er væsentligt at slå fast, at et solidt stykke socialt fagligt arbejde hos socialrådgiverne er en forudsætning for, at intensionerne i reformen nås. Det er derfor altid en

balancegang, når der f.eks. ændres på kravene, om der røres ved nerven og kvaliteten i arbejdet.

I forhold til lovforslagets henvisninger til afbureaukratisering, vil Børne- og Kulturchefforeningen gerne bemærke, at mindre central styring af formen for dokumentation er væsentlig, og den bør føre til en anden form for opfølgning på kvaliteten end den, der kendes fra f.eks. praksisundersøgelserne. Det bliver en udfordring at afbureaukratisere, når pligten til dokumentation stadig fremhæves som et led i at sikre kvaliteten i arbejdet. Det er væsentligt, at der tænkes nye veje og bydes ind i fællesskab på, hvad og hvordan, der skal dokumenteres som et led i at sikre kvaliteten i det socialt faglige arbejde. Den anden side af dokumentation er retssikkerhedshensynet, som betyder, at vi ikke i væsentlig omfang kan mindske dokumentationen.

Det er et omfattende stykke lovgivningsarbejde. Det indebærer både tydelige signaler, større og mindre ændringer samt præciseringer, som har betydning for arbejdet i de enkelte kommunale forvaltninger.

Høringssvaret vil ikke slavisk kommentere på samtlige paragraffer, men er i stedet opbygget, så det forholder sig til elementerne indenfor de fire hovedpunkter i Barnets reform:

- Nærhed og omsorg
- Børn og unges klagerettigheder
- Tidlig indsats
- Kvalitet i indsatsen

Nærhed og omsorg

Der opereres med en ny type plejefamilier; kommunale plejefamilier. Set med de positive briller kan de kommunale plejefamilier blive et tilbud, som kan understøtte en del børn og unge, som i dag enten er i plejefamilie eller på et socialt pædagogisk opholdssted bl.a. med udgangspunkt i den kompetenceunderstøttelse, som er en del af konceptet. Børne- og Kulturchefforeningen har dog samtidig en del bekymringer i forhold til det nye begreb kommunale plejefamilier – herunder, at det kan føre til en interesse i at opskrive beskrivelsen af barnets problemer, sådan at denne dyrere anbringelsesstatus bliver valgt. Der forudses samtidig et pres fra de nuværende plejefamilier i forhold til at komme i betragtning som kommunale plejefamilier.

Der er behov for en tydeliggørelse af, hvornår det er relevant med en kommunal plejefamilie og, hvornår der benyttes en plejefamilie. Endelig er der hele den holdningsmæssige drøftelse

i forhold til den kommunale plejefamilie som institution, hvor der ”gøres op” med den familiære tankegang. Her tænker Børne- og Kulturchefforeningen, at det er væsentligt, at den enkelte kommune tager udgangspunkt i det enkelte barns/unges behov.

Børne- og Kulturchefforeningen hilser det velkomment, at der med kommunale plejefamilier er opmærksomhed omkring ansættelsesforhold, herunder den sikring, der ligger i en kommunal ansættelse samt de krav, der er i denne type plejefamilier i forhold til de faglige kompetencer.

Det er positivt, at der gøres opmærksom på, at i forbindelse med anbringelse i plejefamilier kan der opereres med behandlingsmæssig indsats og støtte i andet regi, så børnene og de unge både indgår i større og mindre miljøer samt fagligheder.

Et fokus på uddannelse og supervision er med til at opkvalificere indsatsen samtidig skal det bemærkes, at plejefamilien jo også er tænkt som et nært og trygt miljø – herunder de friheder og naturligheder, der ligger i at indgå i en familie.

Børne- og Kulturchefforeningen finder, at det er helt i overensstemmelse med barnets tarv, at Barnets reform indeholder muligheder i forhold til at udvide samværet til at omfatte den øvrige familie og netværk, så det sikres, at barnet og den unge får mulighed for at bevare kontakten, som en del forskning peger på, er væsentlig for det videre livsforløb.

Der lægges op til, at der kan arbejdes med støtteperson fra netværket. Det kan være en mulighed, der skal dog være opmærksomhed omkring, at det for en del vil det være vanskeligt at finde en sådan og let kan give anledning til, at barnet fastholdes i forhold til de problemstillinger, som anbringelsen skulle medvirke til at løse. Det er rigtig mange - ofte forskelligt rettede - hensyn, der skal søges i mødekommet i en anbringelse ud fra teksten i § 68b. Det tænkes, at det samtidig vil være en opgave, som tager en del tid at administrere.

Det er positivt, at barnets retssikkerhed opprioriteres i forhold til forældres rettigheder f.eks. ret til men ikke pligt til samvær og ret til samvær med andre end forældre. Det er dog udgiftskrævende, når der også skal kunne betales for søskende, bedsteforældres eller venners udgifter ved opretholdelse af kontakten.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det relevant, at behovet for og pligten til at støtte forældrene sideløbende med børneforanstaltningen tydeliggøres - herunder formuleringen om, at forældrenes behov også skal afdækkes som en del af § 50 undersøgelsen. Her er tale om en udvidelse af undersøgelsens omfang og med en særskilt handleplan for forældrene en

udvidelse af serviceniveauet, som vil være udgiftsdrivende i forhold til det hidtidige niveau for parallel hjælp i hjemmet. Med tankerne omkring afbureaukratisering er der her tale om en forøget indsats fra den enkelte sagsbehandlers side.

Børn og unges klagerettigheder

Børne- og Kulturchefforeningen går ind for, at barnet og den unge inddrages i videst muligt omfang. Den nuværende lovgivning lægger også op til, at barnet og den unges mening tillægges passende vægt.

En nedsættelse af aldersgrænsen i forbindelse med klager fra 15 år til 12 år er et klart signal om, at børn og unges mening inddrages i sagsbehandlingen. Det vurderes, at en nedsættelse af aldersgrænsen vil betyde merarbejde i kommunerne.

Med lovforslaget indføres samtidig en pligt til at høre anbringelsesstedet ved centrale afgørelser om anbragte børn og unge. Synspunkter fra anbringelsesstedet indgår allerede i dag i væsentligt omfang i kommunernes sagsbehandling, da kommunerne i forvejen inddrager anbringelsessteder, da det ønskes at træffe afgørelser på et så oplyst grundlag som muligt. I et normalt og velfungerende samarbejde mellem en kommunal forvaltning og et anbringelsessted giver det ingen problemer, og forpligtelsen i lovforslaget betyder blot en bureaukratisering af samarbejdet. Desværre forekommer der situationer, hvor anbringelsesstedet har en åbenlys økonomisk interesse i en fortsat anbringelse, selv om dette ikke nødvendigvis er i barnets tarv. I disse tilfælde kan barnet / den unge komme i klemme mellem anbringelsessted, forældre og forvaltning. Det er derfor af afgørende betydning, at det fastholdes, at anbringelsesstederne ikke får partsstatus.

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at vi som kommuner til en hver tid skal kunne "tåle" at blive kigget over skulderen af uafhængige organer. En udvidelse af Ankestyrelsens ret til at tage sager op er ud fra et retssikkerhedsperspektiv positivt. Børne- og Kulturchefforeningen synes dog, at den beskrevne udvidelse er betænkelig, da den inviterer mange aktører på banen med fare for anke adgange af "bagvejen" og en unødigt "kampplads" for forskellige hensyn. Endelig skal det bemærkes, at ankestyrelsens juridiske kompetencer sammenholdt med kommunernes socialfaglige kompetencer ikke nødvendigvis sikrer barnets tarv.

Tidlig indsats

Børne- og Kulturchefforeningen kan støtte op om præciseringerne i forslaget om skærpet indberetningspligt og pligt til tværfaglig inddragelse af alle professionelle omkring barnet i afdækning af problemstillinger og vurdering af løsningsmuligheder. Det kan være en hjælp i forhold til at få de fagprofessionelle mere aktivt på banen. Når lovforslaget så samtidig lægger op til, at kravet om de tværfaglige grupper ophæves og, kommunen selv skal fastsætte formen for det tværfaglige samarbejde flyttes fokus fra mere generelle tilgange til forebyggelse over på samarbejde om de konkrete børnesager. Det kan give en effektivisering, men der er også en indsnævring af det tværfaglige samarbejde i forhold til holdnings- og kulturdannelse. Endelig skal det bemærkes, at det er positivt, at indberetter får en kvittering, som ud over en bekræftelse på modtagelse, også oplyser, om der sker noget i sagen, uden at beskrive de konkrete tiltag. Lovforslaget går med andre ord ind og kræver specifikt tværfagligt samarbejde samtidig med, at der sendes et signal om ”mindre” lukkethed omkring socialrådgivernes udmøntning af lovgivning og indsatser. Her er det igen nødvendigt i den enkelte kommune at have opmærksomhed omkring balancegangen mellem den nødvendige viden i sagen og, hvad der i princippet ikke er nødvendigt at inddrage i den tværfaglige sammenhæng for at belyse sagen og arbejde med relevante foranstaltninger og tiltag.

Det vil med andre ord være en smule bøvlet at arbejde ud fra den beskrevne tekst omkring mulighed for at udveksle oplysninger.

Der er i forhold til udveksling af oplysninger uden forældrenes samtykke i den nuværende lovgivning muligheder for at handle. Forældreinddragelsen er afgørende for samarbejdet bl.a. for at undgå, at barnet kommer i klemme eller forældrene modarbejder indsatsen. Desuden er der en række fortolkningsgråzoner, når persondataloven ophæves i det indledende, akutte forløb men i øvrigt er gældende for en lang række områder i sagsbehandlingen. Børne- og Kulturchefforeningen finder det væsentligt, at forældreinddragelsesaspektet er i fokus fra første færd. Rigtig mange kommuner arbejder med det aspekt, at forældre og fagfolk holder møde, når den første bekymring udtrykkes, så det er muligt at udveksle de relevante oplysninger. En åbning som den beskrevne kan medføre, at dette fundament svækkes. Foreningen er selvfølgelig opmærksom på sager, hvor tingene er gået i hårdknode, og en sådan bestemmelse kan have en relevans.

Kvalitet i indsatsen

Børne- og Kulturchefforeningen har i tidligere oplæg givet udtryk for, at der skal arbejdes med relevant indsats til tiden. Med det udgangspunkt kan foreningen i princippet støtte

tankerne i lovforslaget omkring, at der skal vælges den mest formålstjenlige foranstaltning, som er et ”opgør” med tankegangen om, at kommunen skal vælge den mindst indgribende foranstaltning. Det er nødvendigt at spinde en ende over, at vi i forhold til kommunens opgaver i forbindelse med foranstaltninger nu skal lægge større vægt på at vælge den rigtige og dækkende foranstaltning første gang og ikke ud fra mindste indgrebsprincippet, hvorefter der gradvis skrues op for foranstaltningsniveauet til, effekten er nået. Ingen kan jo være uenig i, at der skal vælges rigtigt første gang. Omvendt kræver et positivt sagsforløb, at forældre og børn er motiverede og enige i en foranstaltning. Her er mindsteindgriben vigtig i forhold til at fastholde et ansvar og et initiativ i familien.

Det er ligeledes positivt, at der åbnes op for at handle parallelt med, at barnet undersøges. Der skal dog være opmærksomhed omkring, at der ikke sker en udhuling af kvaliteten i den børnefaglige undersøgelse og en fastlæggelse af en kurs, inden der er konklusionsmateriale i den konkrete sag. Der skal også være opmærksomhed omkring en eventuel serviceglidning på området.

Muligheden for at undersøge alle børn i en familie samlet hilses velkommen af foreningen, da det giver mulighed for en tidlig indsats overfor børn, som endnu ikke har reageret tydeligt eller massivt på belastninger eller omsorgssvigt, men som er truet i forhold hertil. Der skal selvfølgelig være opmærksomhed om de eventuelle forskellige behov, de enkelte børn i en familie repræsenterer.

En samling af lovgrundlaget for kontaktperson og personlig rådgiver virker fornuftigt, og som et led i at forenkle.

Der opereres i lovforslaget med at kunne yde konsulentbistand uden forudgående børnefaglig undersøgelse og uden, at der træffes en afgørelse i visse typer sager. Børne- og Kulturchefforeningen bakker op om fleksibiliteten og afbureaukratiseringen i dette forslag, som kan danne grundlaget for at hjælpe familien og undgå egentlige afgørelser om foranstaltninger. Foreningen vil dog i den sammenhæng bemærke, at som udgangspunkt er det væsentligt, at lovgivningen overordnet holder fast i, at foranstaltningerne på området generelt har afsat i tankegangen omkring formål med indsatsen, klageadgang m.v. for at have fokus på kvalitet og retssikkerhed.

Omkring efterværn tænker Børne- og Kulturchefforeningen, at det i forhold til at holde fast i det væsentlige i, at de unge skal forberedes til overgangen til et selvstændigt voksenliv, er fornuftigt, at der i handleplanen er fokus på konkrete mål for denne overgang i forhold til

f.eks. uddannelse, beskæftigelse og boligsituation. Det er dog en udvidelse af de nuværende beskrivelser, som vil kræve ekstra tid til sagsbehandling. Det er også fornuftigt, at kommunerne ved skift i opholdskommune oversender den reviderede handleplan, så der er kontinuitet i forløbet, dog finder Børne- og Kulturchefforeningen ikke, at der skal fastsættes tidsterminer for afgørelserne. Børne- og Kulturchefforeningen kan heller ikke støtte op om retten til en kontaktperson i forbindelse med afslutning på en anbringelse uden samtykke. Det må være en faglig vurdering, hvad det aktuelle behov for efterværn er.

Her tænker Børne- og Kulturchefforeningen, at det er væsentligt at skele til de mange gode projekter, der er i gang bl.a. projekt efterværn (lige muligheder), hvor der netop i en 4-års periode afprøves nye metoder i efterværn. Her er der også et evalueringsprogram, og når dette projektførløb er afsluttet, vil de gode resultater og metoder kunne implementeres i lovgivningen. En ændring af lovgivning har et godt udgangspunkt, når der har været en evaluering af forskellige metoder/tiltag.

I forhold til handleplaner hilses det velkomment, at konceptet gøres mere fleksibelt i forhold til indhold og målbeskrivelse – herunder at delmål fjernes, og handleplanen fokuserer på de elementer, der er relevante i forhold til den børnefaglige undersøgelse af barnet. Her opleves en afbureaukratisering.

Det samme gør sig gældende i forhold til formkravene i forhold til sagerne i børne- og udvalgene og den generelle godkendelse af egne værelser til at være en konkret godkendelse af den anbringende kommune.

Børne- og Kulturchefforeningen er af den holdning, at et øget fokus på det personrettede tilsyn herunder en opfølgning på barnets handleplan mindst 2 gange årligt er positivt i forhold til at sætte barnets udvikling og trivsel i højsæde. Det er væsentlig med en tæt opfølgning på handleplanen, så den kan justeres i overensstemmelse med de fremskridt, der noteres. Det er dog en ressourcekrævende foranstaltning, som i høj grad kræver, at der holdes fast i afbureaukratisering på andre fronter, da det kræver mere socialfaglig tid, end der er afsat i dag. På den front er der jo så lagt op til, at der sker et fald i de generelle tilsyn, hvor der kun skal føres konkret tilsyn med nogle plejefamilier og hybler/egte værelse i forbindelse med det personlige tilsyn.

Det vurderes dog, at de foreslåede ændringer i forhold til de driftsorienterede tilsyn vil betyde en øget arbejdsmængde i de udførende led.

I forhold til godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder støtter Børne- og Kulturchefforeningen afbureaukratisering, der forenkler procedurerne omkring godkendelse, tilsyn og optagelse på Tilbudsportalen af private opholdssteder. På nuværende tidspunkt kan foreningen ikke gennemskue de præcise konsekvenser af lovforslaget. Det er vigtigt for kommunerne, at takstfastsættelse på de private opholdssteder foregår på en gennemskuelig måde, f.eks. ved at personaleudgifter budgetteres efter relevante grupper af personale og til lønninger, der er givet ved kollektive overenskomster.

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at det er et skridt i retning af afbureaukratisering, at der i forhold til børnefaglige undersøgelser på handicapområdet opereres med en målrettet brug og indhold.

Børn og ungeudvalgets sammensætning foreslås ændret ved udvidelse af antallet af børnesagkyndige fra 1 til 2, mens antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer reduceres fra 3 til 2. Det er, set med Børne- og Kulturchefforeningens øjne, positivt at styrke det børnesagkyndige element i udvalget. Der skal dog være opmærksomhed omkring, at det fastholdes, at kommunalpolitikerne tager ansvar for de – ofte yderst vanskelige og konfliktfyldte – sager i børn og ungeudvalget. Denne dimension svækkes med forslaget.

Kontaktpersoner i Børne- og Kulturchefforeningen er:

Formand for bestyrelsen Klaus Majgaard (tlf: 20 51 68 38/ 65 51 50 01 eller klm@odense.dk)

Bestyrelsesmedlem Hanne Dollerup (tlf: 47 78 41 01/30 26 52 75 eller hado@halsnaes.dk)

Med venlig hilsen

Hanne Dollerup
Børne- og Kulturchefforeningen
Bestyrelsesmedlem